

Vitbok om EU:s kommunikationspolicy

Statsrådsberedningen

2006-04-03

Dokumentbeteckning

KOM (2006) 35 slutlig

Vitbok om EU:s kommunikationspolitik

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 1 februari 2006 en vitbok om EU:s arbete med information och kommunikation gentemot medborgare och andra. Vitboken innehåller idéer och förslag som syftar till att involvera EU-institutioner och andra EU-organ, nationella, regionala och lokala myndigheter i medlemsstaterna, europeiska politiska partier samt det civila samhället mer aktivt i arbetet med att kommunicera EU-politiken. Målet är att förbättra kommunikationen med EU:s medborgare och ge medborgarna möjlighet till ökat inflytande. Vitboken kan ses som ett bidrag till den pågående s.k. reflektionsperioden i EU. Kommissionen har tidigare lagt fram en handlingsplan rörande institutionernas kommunikationsarbete samt meddelandet Plan D – om demokrati, debatt och dialog.

Vitboken skall nu bli föremål för en sex månader lång konsultationsprocess inom unionen. Denna är öppen för såväl allmänhet som organisationer, medlemsstater och institutioner.

I vitboken framhävs behovet av ökad samverkan mellan institutioner och medlemsstater, samtidigt som man konstaterar att debatten ser olika ut i olika medlemsstater. Regeringen stödjer den bärande idén i vitboken om en mer lyssnande ansats. Flera av de idéer som förs fram skulle sannolikt bidra till ökad kunskap bland EU:s medborgare och främja dialog. Regeringen stödjer den omfattande konsultationsprocess som föreslås i vitboken. Från svensk sida betonas särskilt öppenhetsfrågorna, som regeringen driver mycket aktivt och anser bör genomsyra arbetet på de områden som vitboken berör. Samtidigt som samverkan mellan EU:s institutioner och medlemsländerna uppmuntras, måste understrykas att den nationella EU-debatten ytterst bara kan föras på varje medlemslands egna villkor.

1.1 Innehåll

Vitboken har enligt kommissionen utarbetats eftersom många medborgare i opinionsundersökningar sagt att de vet ganska lite om EU och att de anser sig inte ha mycket att säga till om i EU:s beslutsprocess.

Målet med vitboken är att, i samverkan mellan medlemsstaterna och EU:s institutioner, utveckla ett framåtblickande program för bättre kommunikation i syfte att främja den offentliga debatten i EU.

Kommissionen föreslår att vissa gemensamma principer och normer för information och kommunikation – t.ex. yttrande- och informationsfrihet, mångfaldsaspekten och alla gruppers tillgång till den offentliga debatten – slås fast i en stadga eller uppförandekod som EU- och nationella organ frivilligt kan ansluta sig till. Vidare diskuteras metoder för att arbeta närmare och förbättra kontakterna med media, bl.a. genom att förse dessa med mer information om aktuella frågor i EU. Vikten av att använda ny teknik lyfts fram generellt. Kommissionen betonar också betydelsen av att göra institutionerna mer lyhörda, öppna och tillgängliga för att öka möjligheterna för medborgarinflytande.

Kommissionen diskuterar vidare hur institutioner och medlemsstater kan utbyta erfarenheter och öka samordningen beträffande opinionsundersökningar om EU-frågor. Kommissionen presenterar även en del idéer om hur samverkan mellan aktörer på nationell och EU-nivå kan öka, ex. genom offentliga och parlamentariska debatter om kommissionens årliga strategiska prioriteringar.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inga sådana effekter kan identifieras i dagsläget.

1.3 Budgetära konsekvenser

Konsultationsprocessen kring vitboken kommer att ta i anspråk 1,28 miljoner euro, inklusive personalutgifter och därtill hörande utgifter, från kommissionens administrativa del av EU-budgeten 2006. Kostnader för de åtgärder som på sikt kan komma att beslutas om, på basis av de resonemang som förs i vitboken, är i dagsläget inte möjliga att uppskatta.

2.1 Svensk stånpunkt

Regeringen stödjer den omfattande konsultationsprocess som föreslås i vitboken. Denna kan bidra till en förbättrad kommunikation med medborgarna på EU-området. Regeringen stödjer de grundläggande principerna för kommunikation som presenteras: yttrande- och informationsfrihet, delaktighet, mångfald och deltagande.

Regeringen vill särskilt betona öppenhetsfrågorna, som regeringen driver mycket aktivt och även anser bör genomsyra arbetet på de områden som vitboken berör. Flera av de idéer som presenteras i vitboken skulle sannolikt bidra till en ökad kunskap om unionen bland EU:s medborgare samt främja medborgarnas dialog med EU:s institutioner och beslutsfattare. Samtidigt som samverkan mellan EU:s institutioner och medlemsländerna uppmuntras, måste understrykas att den nationella EU-debatten ytterst bara kan föras på varje medlemslands egna villkor. Att det civila samhället involveras i ökad utsträckning är grundläggande. Regeringen ser positivt på ökade ambitioner från kommissionen att utnyttja befintliga program på bl.a. utbildningsområdet för att föra samman medborgare, liksom på idén att gå igenom nuvarande program för att hitta och sprida goda arbetsmetoder.

När eventuella konkreta förslag senare presenteras krävs en fördjupad analys för att bedöma om de är kostnadseffektiva och lämpliga utifrån andra aspekter. Det behöver också klargöras vilka åtgärder som skulle föranleda lagstiftning eller kostnader på EU- och nationell nivå. Regeringen vill betona att de nationella debatterna alla kommer att se olika ut, och att det måste respekteras av EU:s institutioner. Detta återspeglas också i vitboken.

2.2 Medlemsstaternas stånpunkter

De grundläggande idéerna om en mer lyssnande ansats och ökad tvåvägskommunikation inom EU-politiken har ett brett stöd bland medlemsstaterna.

Några medlemsstater har påpekat att språkfrågan - vikten av att information och material från EU:s institutioner finns på alla officiella EU-språk – inte ges tillräckligt stor vikt i vitboken.

2.3 Institutionernas stånpunkter

Rådssekretariatet har bland annat efterlyst mer samarbete mellan institutionerna vad gäller besöksverksamheten i Bryssel, som också berör

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

-

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Vitboken kommer under sex månader att vara föremål för en konsultationsprocess inom unionen. Kommissionen har för detta ändamål skapat en webbplats på vilken allmänhet, organisationer och andra berörda inbjuds att lämna synpunkter. Parlamentet, rådet och övriga EU-institutioner och organ uppmanas även att reagera på vitboken genom de sedvanliga institutionella kanalerna. För rådets del innebär det att en diskussion kommer att föras i arbetsgruppen för informationsfrågor.

I samarbete med övriga EU-institutioner kommer kommissionen att anordna en rad konferenser för särskilda intressegrupper (icke-statliga organisationer, företagsorganisationer och andra berörda). Särskilda opinionsundersökningar (Eurobarometer) kommer att utföras under våren 2006 för att få fram ett så bra analysunderlag som möjligt. I slutet av samrådsperioden kommer kommissionen att sammanfatta svaren och dra slutsatser för att kunna lägga fram förslag till åtgärder.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Vitboken innehåller inte konkreta förslag som kan hänföras till någon rättslig grund i EU-fördragen.

3.3 Fackuttryck/termer

-